Yhteiskuntapolitiikka

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Kirjallinen kuulemispyyntönne 30.10.2025

HE 130/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää kirjallista lausuntoa koskien yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain sekä tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain muuttamista.

Yrittäjän eläkelain muuttaminen

Esityksen mukaan vuosina 2023–2025 aloittaneiden yrittäjien työtulon korottamista koskisi sama 4000 euron enimmäismäärä, joka koskee vielä vuosina 2026–2028 tehtäviä ennen 1.1.2023 aloittaneiden yrittäjien työtuloon tehtäviä tarkistuksia. Myös 1.1.2023 tai sen jälkeen aloittaneiden yrittäjien työtuloa voitaisiin korottaa kolmen vuoden välein tehtävissä tarkistuksissa enintään 4000 eurolla korotushetken tasosta, kun tarkistus tulee yrittäjän eläkelain mukaan tehtäväksi ensimmäisen kerran.

Esitys perustuu julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026–2029 tehtyyn hallituksen sopimukseen (ns. puoliväliriihen kasvutoimet, 23.4.2025).

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n lausunto

Alun perin 1.1.2023 voimaantulleen lakimuutoksen tärkeimpänä tavoitteena oli löytää keinoja alivakuuttamisen korjaamiseen ja vähentää valtion kasvavaa rahoitusosuutta yrittäjien eläketurvasta.

Vuonna 2023 voimaantulleen lainmuutoksen eduskuntakäsittelyssä kirjattiin kuitenkin hallituksen esityksestä poiketen tarkistamismenettelyä koskeva rajoitus, jonka mukaan ensimmäisellä tarkistuskerralla työtuloa voidaan tarkistaa enintään 4 000 euroa ylöspäin ja toisella tarkistuskerralla edellisellä kerralla vahvistetusta työtulosta enintään 4 000 euroa ylöspäin. Näin hidastettiin alkuperäisen hallituksen esityksen tavoitetta alivakuuttamisen ja valtionosuuden vähentämisestä.

SAK ei pidä hyvänä, että YEL-työtulon tarkistusten rajoittamista ollaan tällä esityksellä jatkamassa edelleen. Tämä käsittelyssä olevana esitys jatkaa jo nykyisin ongelmana olevaa alivakuuttamista ja lisää valtion kasvavaa rahoitusosuutta yrittäjien eläketurvasta. Esitys ei paranna myöskään

Yhteiskuntapolitiikka

tavoitetta kilpailuneutraliteetin toteutumisesta yrittäjätyönä ja palkansaajatyönä tehdyn työn välillä eikä myöskään yrittäjien kesken. Myös hallituksen esityksessä todetaan, että yrittäjien työtulojen alhainen taso on ongelma niin yrittäjän oman sosiaaliturvan kuin valtion talouden kannalta.

Jatkotyölle yrittäjien eläkelain ja yrittäjien muun sosiaaliturvan kehittämiseksi on tarvetta. Hallitus on käynnistänyt YEL-järjestelmän kehittämistarpeita koskevan arvioinnin, joka toteutetaan selvityshenkilön selvityksenä. Määräaika tälle työlle on 30.11.2025. Olisikin ollut toivottavaa, että muutokset YEL:n kehittämiseksi tehtäisiin tämän jälkeen eikä palastellen.

Tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallinnasta annetun lain 11 §:n muuttaminen

Esityksessä ehdotetaan, että tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annettua lakia muutettaisiin siten, että psyykkisen tuen ja hoidon kustannuksia voitaisiin korvata nykyisen yhden vuoden asemasta enintään kahden vuoden ajan tuen tarpeen ilmenemisestä lähtien.

SAK:lla ei ole huomauttamista esitykseen.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot Sinikka Näätsaari
työura- ja eläkeasioiden päällikkö
sinikka.naatsaari@sak.fi